

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

เนื่องจากภาวะการของธุรกิจในปัจจุบันมีการแข่งขันกันมาก ดังนั้นธุรกิจจึงจำเป็นต้องปรับปรุงผลิตภัณฑ์และการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถต่อสู้กับคู่แข่งได้ การปรับปรุงด้านผลิตภัณฑ์นั้นเป็นเรื่องสำคัญที่ฝ่ายบริหารจะต้องปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้คุณภาพที่ดีตรงกับความต้องการของลูกค้าซึ่งมีความต้องการแตกต่างกันออกไป ส่วนการดำเนินงานนั้นก็เป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องมีการวางแผนดำเนินการจัดการเพื่อให้งานนั้นบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ คือ บริษัทได้รับประโยชน์สูงสุด

การดำเนินงานเพื่อให้บริษัทบรรลุเป้าหมายนั้น บริษัทผู้ผลิตหรือขายบริการจำเป็นต้องทำความเข้าใจให้แก่ผู้ใช้หรือผู้รับบริการมากที่สุด แต่ถ้าบริษัทนั้นเกิดขัดข้องในการดำเนินงาน เช่น สินค้าที่ผลิตขึ้นมาไม่เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า เนื่องจากเป็นการยากที่จะประมาณความต้องการของลูกค้าที่แปรเปลี่ยนอยู่เสมอได้อย่างถูกต้องและแน่นอน เมื่อเป็นเช่นนี้จะทำให้ลูกค้าขาดความเชื่อถือโดยหันไปซื้อสินค้าของคู่แข่งแทน และธุรกิจก็จะขาดรายได้ที่ควรจะได้รับ การดำเนินงานธุรกิจจึงจำเป็นต้องใช้ระบบการควบคุมที่ดีที่สุด และการดำเนินงานที่เหมาะสม

เนื่องจากที่ลูกค้าคงค่านั้นเป็นวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ที่เตรียมไว้ในการผลิตหรือขาย ในแง่ของเงินทุนการเตรียมวัตถุดิบคงค่านั้นน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย จะทำให้เกิดการหมุนเวียนทางการเงินมากที่สุด เพราะจะไม่นำเงินไปลงทุนกับวัตถุดิบคงค่างานมากเกินไป แต่ในแง่การดำเนินงานและความเป็นจริงแล้วการมีวัตถุดิบคงค่านั้นจำเป็นมาก เพราะการขาดแคลนวัตถุดิบจะทำให้การดำเนินงานหยุดชะงัก ดังนั้นธุรกิจจะต้องเผชิญกับปัญหาว่าทำอย่างไรจึงจะสามารถควบคุมวัตถุดิบคงค่างั้นให้อยู่ในจำนวนที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดผลในการดำเนินงานที่ดีที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การควบคุมผลิตภัณฑ์เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพอย่างเต็มกั้น ธุรกิจต้องพยายามควบคุมผลิตภัณฑ์ให้อยู่ในอัตราที่เหมาะสม เพราะถ้ามากเกินไปก็จะทำให้เงินทุนหมุนเวียนไม่คล่องตัว แต่ถ้าน้อยเกินไปก็จะทำให้ธุรกิจนั้นเสี่ยงต่อสินค้าที่ขาดมืออาจหยุดผลิตได้และทำให้สินค้าที่ส่งให้ลูกค้าไม่ตรงตามเวลา ซึ่งในภาวะการแข่งขัน ลูกค้าสามารถที่จะเลือกซื้อจากแหล่งที่ทำความพอใจให้มากที่สุด ฉะนั้นการดำเนินงานด้านการควบคุมผลิตภัณฑ์นี้ต้องถูกต้องและเหมาะสม

บริษัทเอสโซ่ เป็นบริษัทที่ดำเนินงานด้านธุรกิจน้ำมันที่ใหญ่บริษัทหนึ่ง ธุรกิจน้ำมันนั้นมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันทั้งทางด้านอุตสาหกรรม คมนาคม เกษตรกรรม และยังใช้เป็นพลังงานอย่างอื่นอีกมากมาย ดังนั้นการดำเนินงานทั่วไปของบริษัทเอสโซ่ จึงต้องมีการวางแผนด้านการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะการที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การจัดการด้านผลิตภัณฑ์ทั้งการดำเนินงานและการควบคุมก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ฝ่ายบริหารให้ความสำคัญมาก

บริษัทเอสโซ่ มีคลังผลิตภัณฑ์ 3 แห่ง คือ

1. ศรีราชา
2. ชื่องนนทบุรี
3. ดอนเมือง

ทั้ง 3 แห่งนี้มีมูลค่ารวมกันถึง 52 ล้านบาท ซึ่งเท่ากับ 2.2% ของทรัพย์สินทั้งสิ้นของบริษัท โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ศรีราชามีมูลค่าประมาณ 30 ล้านบาท ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็นที่ผู้บริหารต้องศึกษาถึงปริมาณในการเก็บผลิตภัณฑ์ในจำนวนที่เหมาะสม และจุดที่จะดำเนินการสั่งซื้อใหม่ ซึ่งจะต้องมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นทั้งในการเก็บรักษาและสั่งซื้อ โดยฝ่ายบริหารจะต้องนำมาตัดสินใจถึงวิธีที่จะทำการควบคุมผลิตภัณฑ์ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุด

ขอบเขตการวิจัย

การกำหนดขอบเขตการวิจัย ในการควบคุมผลิตภัณฑ์ของบริษัทเอสโซ่ ได้มีการกำหนดขอบเขตดังนี้คือ

1. การวิจัยปัญหาการควบคุมผลิตภัณฑ์ โดยบริษัทเอสโซ่ฯ เป็นตัวอย่างนี้ โดยบริษัทเอสโซ่ฯ ได้แยกผลิตภัณฑ์ในคลังออกเป็น 3 รายการคือ

1.1 วัตถุดิบ เช่น น้ำมันดิบ และส่วนประกอบของน้ำมันดิบ

1.2 ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป เช่น เบนซิน คาร์บิ

1.3 ผลิตภัณฑ์ใช้ในการดำเนินงาน เช่น พวกเครื่องจักร อะไหล่ต่าง ๆ

ตลอดจนส่วนประกอบ

โดยที่การวิจัยนี้เพื่อเป็นการยกตัวอย่างให้เห็นเด่นชัด สิ่งจะเน้นเฉพาะผลิตภัณฑ์ในรายการที่ 3 ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ใช้ในการดำเนินงานเท่านั้น จะไม่เน้นถึงวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่ผิวไว้เพื่อขาย

2. การสะสมผลิตภัณฑ์ของบริษัทเอสโซ่ฯ เป็นการสะสมเพื่อให้เพียงพอที่จะใช้ในการดำเนินงานโดยไม่ขาดมือ แต่มีใช้การสะสมเพื่อการเก็งกำไร

3. การศึกษาเป็นการวิจัยถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเท่านั้น โดยจะไม่พิจารณาถึงปัญหาการดำเนินงานที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

4. การจัดการผลิตภัณฑ์ของบริษัทเอสโซ่ฯ นี้ จะเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ในการปฏิบัติงานปกติเท่านั้น จะไม่รวมถึงผลิตภัณฑ์ในโครงการที่กำหนดขึ้นใหม่ เพราะเมื่อมีโครงการเกิดขึ้นทำให้จำนวนผลิตภัณฑ์ไม่คงที่ จึงเป็นการยากที่จะนำผลิตภัณฑ์มาควบคุมและคำนวณรวมด้วย

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ที่มาของข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

1. จากข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการศึกษจากการสัมภาษณ์บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เป็นการค้นคว้าหาข้อเท็จจริง ซึ่งได้มีการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่บริหารชั้นสูงของบริษัทเอสโซ่ฯ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาปัญหาและหาข้อดำเนินงานที่ดีที่สุดต่อไป

2. จากข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการค้นคว้าจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่เป็นทฤษฎีและเอกสารที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัท

ลัทธิฐานในการวิจัย

การบริหารงานพัสดุที่มีประสิทธิภาพ เป็นงานหน้าที่ของผู้บริหารชั้นสูงในการควบคุม ซึ่งแม้จะมีการวางแผนของหน่วยงานแล้ว อาจมีสาเหตุบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน ซึ่งสาเหตุเหล่านี้ อาจเกิดเนื่องมาจากการบริหารภายในของบริษัทเอง หรือเกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก หรืออาจทั้งสองอย่างประกอบกัน การศึกษานี้จะพยายามค้นหาว่าสาเหตุที่เกิดขึ้นนี้ ปัญหาใดที่รบกวนมากที่สุด และสามารถหลีกเลี่ยงได้อย่างไรบ้าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

เนื่องจากบริษัทเอสโซ่ เป็นบริษัทใหญ่แห่งหนึ่ง มีพัสดุทั้งสิ้นประมาณ 12,000 รายการ และมีมูลค่ามากดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงจำเป็นต้องที่บริษัทจะต้องมีการวางระเบียบแบบแผนอย่างดีที่จะสามารถควบคุมพัสดุเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นจึงต้องมีการปรับปรุงการบริหารงานทางด้านพัสดุนี้ให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ เช่น การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการควบคุมพัสดุคงคลัง เพื่อก่อให้เกิดความรวดเร็วในการจัดการดำเนินงานและให้ผลผลิตลดน้อยที่สุด

การยกตัวอย่างกรณีบริษัทเอสโซ่ นี้ จะเห็นว่าเป็นกรณีที่น่าสนใจและบริษัทเอสโซ่ แม้เป็นบริษัทใหญ่มีระบบการควบคุมที่ดี แต่อาจมีบางอย่างที่ฝ่ายบริหารละเลยไปบ้าง ฉะนั้นผู้เขียนจึงทำการวิจัยในเรื่องนี้เพื่อศึกษาถึงปัญหา เมื่อได้ศึกษาถึงระบบการควบคุมพัสดุคงคลังนี้อย่างละเอียดแล้ว ได้เสนอแนะเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการวางรูปแบบการบริหารพัสดุที่ดี และอาจเป็นแนวทางให้องค์การอื่นนำผลประโยชน์ที่ได้มีไปใช้เพื่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป